

'ENISIUA MALU'I 'OE NGOUE SIAINE MOE LESI 'I HAWAII

'E lava ke 'enisiua malu'i 'a e ngoue siaine mo e lesi 'oku fakamaketi, 'okapau ko e 'uhinga hono ngoue'ii ki he ma'u me'a kotonu. Kuopau foki ke sivi 'a e ngoue'anga 'e he RMA pe ko e va'a 'oe Potungaue Ngoue 'a 'Amelika 'oku ne tokanga'i 'a e tafa'aki malu'i mo e mo'ui lelei 'oe fua e ngoue, ke paasi 'a e ngoue'anga 'i he sivi mo'uilelei pea hao mo fakafiemalie. Ko e ngoue siaine, kuopau ke to ia ki mu'a 'i he 'aho 1 'o Sune 'oe ta'u fakangoue koia'. Koe lesi, 'e toki lava ke 'enisiua 'i he 'ene a'u 'o mahina 12, pea 'ikai ke toe 'ova he ta'u 'e 4 ngata mei he 'aho 31 'o Me 'oe ta'u fakangoue ko ia.

Koe anga 'eni hono fakapapau'i e matu'otu'a pe ta'u motu'a 'oe ngoue siane mo e lesi, lau mei he 'aho 31 'o Me, 'o anga pehe ni:

Ta'u	Mahina hili ono Tukuatu Ki Tua
1	≤ 12
2	13-24
3	25-36
4	37+

'Oku lava e ngoue siaine mo e lesi 'o 'enisiua malu'i 'i: Hawaii, Kauai, Honolulu, mo e ngaahi vahenga 'o Maui.

'E malava foki ke te toe ma'u faingamalie ki ha totongi faka'enisiua, 'okapau 'e kovi 'a e ngoue koe'uh'i ko ha ngaahi fakatamaki fakaenatula hangee ko 'eni 'oku ha atu:

1. **'Alotamaki.** Kau heni 'a e, 'aisi, havili, la'ala'aa pe 'uh'o'uh'a.
2. **Tamate'i faka'auha.** 'Okapau ne fakangofua 'e he kautaha 'enisiua ke faka'auha koe'uh'i ke fakangata e mafola ha mahaki.
3. **Mahaki'ia.** Tukukehe 'okapau na'a ke matu'aki li'aki 'e koe 'o 'ikai ke toe tokanga'i lelei mo tauhi ki ai.
4. **Mofuike.**
5. **Mofia/vela.** Tukukehe 'okapau na'a ke tuku pe 'e koe ke vaoa mo vevea.
6. **'Inisekite.** Tukukehe 'okapau na'e 'ikai ke tokanga'i lelei he founiga totonu ke hao mo malu'i mei he 'inisekite.
7. **Sunami pe peaukula.**
8. **Mo'ungaafi.**
9. **Manukaivao pe monumanu.** Tukukehe 'okapau na'a ke matu'aki li'aki mo 'ikai ke muimui ki he ngaahi fale'i ki hono tauhi 'oe ngoue.

Kuo pau ke 'enisiua malu'i ho'o ngoue 'oua 'e tomui he 'aho 31 'o Me. Kuo pau ke lipooti e lahi e 'eka 'oku ke ngoue'i 'o 'oua 'e tomui he 'aho 15 'o Siulai.

Ko e 'enisiua malu'i 'oku hoko atu pe fakaloloa ki he ta'u fo'ou 'e kamata ia he 'aho 1 'o Sune. Koe 'enisiua malu'i ki he ngoue fo'ou toki kamata, 'e toki kamata ia 'osi e 'aho 'e 30 mei he 'aho na'e ma'u ai 'o 'ikai ki mu'a he 'aho 1 'o Sune. Ko e taimi 'oku ngata mei ai 'a e ta'u faka'enisiua malu'i, 'oku anga pehe ni:

1. Ngata mei he 'aho 31'o Me, 'o e ta'u fakangoue hono hoko; pe
2. Koe 'aofangatuku 'a e RMA ki he ngaahi maumau fakaenatula ki he ngoue 'i he 'iuniti na'e 'enisiua malu'i.

Ko e ola, 'e fakatefito ia mei he fua totonu na'e hiki 'I ho'o lipooti ki ho'o fakafofonga 'enisiua malu'i. 'E lava ke ke fili 'a e tuunga ke malu'i 'aki ho'o ngoue mei he peseti 'e 50 ki he 75 'oe 'avalisi e fua. 'Oku 'iai foki mo e 'enisiua malu'i 'e taha 'oku ne malu'i 'e ia 'a e "Mole Kotoa" pe ko e Catastrophic Risk Protection (CAT) pea koe malu'i koia 'oku nau tukumai e peseti 'e 50 'oe ola mo e peseti 'e 55 'oe mahu'inga na'a ke fili ke totongi fakafoki mai 'oka "Mole Kotoa".

Koe mahu'inga 'oku ngaue'aki hono fakafuofua 'o e totongi malu'i ki he ta'u fakangoue 2015 'oku anga pehe ni: Fakatokanga'i ange, 'oku liliu fakata'u pe 'a e tu'unga 'oku 'iai.

Siaine (Cavendish)	seniti 'e .439 ki he pauni
Siaine (Brazilian)	seniti 'e .629 ki he pauni
Lesi	seniti 'e .414 ki he pauni

Ko e CAT 'oku peseti 'e 100% 'a hono tokoni'i, pea 'e 'ikai (Premium) ha totongi kiate koe, tukukehe 'a e totongi makehe ki hono tokanga'i mo e ngaue fakapepa (administrative), koe \$300 ki he ngoue takitaha pea mo e feitu'u (county) takitaha 'oku ke ngoue ai 'o tatau ai pe, pe koe 'eka 'e fiha 'oku ke ngoue'i. 'Okapau leva te ke fili ke 'enisiua malu'i 'aki ha peseti 'e 65% pe ko ha toe tu'unga 'oku ma'olunga ange, 'e to e tanaki atu leva mo e \$ 30 ki hono tokanga'i mo e ngaue fakapepa (administrative) ke ke totongi, pe ko e peseti 'e 41% 'oe premium ke ke totongi.

Coverage (Malu'i)							
Peseti 'oku malu'i 'aki	CAT	50%	55%	60%	65%	70%	75%
Tokonii	100%	67%	64%	64%	59%	59%	55%

Fehu'i pe ko ha toe fiema'u fekau'aki mo e totongi 'enisiua malu'i, fetu'utaki leva ki ha fakaofonga 'enisiua ngoue. 'E ma'u 'a e lisi 'o kinautolu 'oku nau fai 'a e ngaue ni mei he 'ofisi 'oe Potungaue Ngoue 'o Amelika 'I honau ngaahi va'a pe senita ngaue pe mei he 'enau website 'I he www3.rma.usda.gov/apps/agents

Teke to e lava foki 'o fetu'utaki ki he Risk Management Agency/Sivi mo e malu'i mo'uilelei 'oe Potungaue ngoue:

USDA/Risk Management Agency
 Davis Regional Office
 430 G Street, #4168
 Davis, CA 95616
 Telefoni: (530) 792-5870
 Fax: (530) 792-5893
 E-mail: rsoca@rma.usda.gov

Ko e Potungaue Ngoue 'a Amelika pe ko e USDA 'oku ne tapu'i fakalao ke 'oua 'e hoko ha fakafaikehekehe'i 'o ha taha mei ha taha 'i he ngaahi polokalama mo e ngaahi ngaue 'oku nau fakahoko, 'o makatu'unga 'I he matakali, fonua tupu'anga, lanu, ta'umotu'a, faingata'a'ia fakasino, tangata pe fefine, mali pe ta'emali, tu'unga fakaetangata, siasi, tui fakapolitikale, masiva pe ma'u me'a, pe tu'unga 'I ha tokoni fakaepa'anga mei he ngaahi polokalama tokoni ae puleanga. Ko kinautolu 'oku nau kui, tuli pe noa, 'oku malava pe ke mou ngaue'aki 'a e ngaahi me'a ngaue kuo 'osi teuteu makehe maa kimoutolu. Fetu'utaki leva ki he USDA's TARGET Center 'I he telefoni fika 202-720-2600 ('I he lea pe ko e taipe/TDD). 'Okapau 'oku ke ta'efiemalie pe fiema'u ke fakahoko ha'o launga, fetu'utaki leva ki he 'ofisi 'oe USDA pe ko ho'o ngaue'aki 'a e komipiuta 'o fetu'utaki hangatonu ki he www.ascr.usda.gov to: Potungaue Ngoue 'a 'Amelika, 'ofisi e Tokoni Sekelitahli ki he Totonu 'a e Tangata he tu'asila ko 'eni: 1400 Independence ave. , SW; Washington, DC 20250-9410. Pe ko ho'o telefoni ki he hangatonu mo ta'etotongi ki he 1-866-632-9992 pea 'e ma'u mei a kinautolu 'a e feitu'u totonu 'oku ke fiema'u. Ko kimoutolu 'oku noa mo tuli 'o ikai lava ke fanongo mo fetu'utaki lelei. Fetuutaki kihe USDA ihe federal relay service at (800) 877-8339 pe (800) 845-6136.